

Svenska Canada-Tidningen

THE SWEDISH CANADA NEWS

Goerwells Juridiska Byrå
S. W. Goerwell,
256 Main St. Winnipeg, Man.
Kontorst. 27 959. Bostadst. 53 748.

Dahl Steamship Agency
Svenska Amerikalien
Svenska Amerikalien
Svenska Amerikalien
Dahl Steamship Agency
225 Logan Avenue, Winnipeg, Man.

ARG. (YEAR) 37.

(Lösnummer 10 Cts.) WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 28 FEBRUARI 1929.

(Lösnummer 10 cts.)

No. 9

Kellogg-Briand pak- ten diskuterad i parlamentet.

"Ingen kungsväg till freden", säger premiärministern.

"Det finns ingen kungsväg till freden men väl många stigar ledande i den riktningen, Kellogg-Briand-pakten är en av dessa."
Med dessa ord inledde premiärminister Mackenzie King diskussionen i underhuset häromdagen om den av honom ställda sommar under tecknade fredstraktaten för utsträckt av krisfaran. Som bekant har senare redan ratificerat densamma och frågan gäller nu underhusets prövning. Mr. King lämnade en kort redogörelse över traktatens tillkomst och meddelade, att den nu antagits av 62 nationer. Traktaten avsåg ingalunda uppståndet ett visst slags maskineri för undvikande av krigshandlingar etc. Den var helt ett uttryck för nationernas fria fredsvilja och baserad på denna.

Nationernas förbund upptog icke alla världens nationer såsom medlem. Första Staterna t. ex. är icke medlem av N. F., men icke dess mindre har det under tecknat traktaten. Det var oenigens en fördel med traktaten att den kom att även nationer utanför denna sammanslutning. Ett par andra länder i liknande situation hade likaså antagit pakten. Oppositionens ledare, Mr. Bennett, gav sitt understöd till traktaten, men påpekade att först måste en verklig avspänning komma till stånd innan man kunde våga att drömma om fred. Mr. Bennett framställde ett par frågor till Mr. King angående ett tillägg eller reservation, som gjorts av Lord Cushing: "Med undantag för bona fide självförsvär."

Mr. King svarade med att påpeka att: "Varken Nationernas Förbund eller någon annan organisation på jorden tager hänsyn till bona fide självförsvär annat än såsom en rätt, som tillkommer varje individ och nation."

Tolkar då icke Första Staterna detta såsom en rätt för varje nation att avgöra vad den anser vara nödiga åtgärder och steg för självförsvär? sköt Mr. Cahan, konservativ, in.

Forts. å sid. 2.

Finsk redaktör får fängelsestraff.

Aarvo Vaara, redaktör för den finska tidningen Vapaus, dömdes häromdagen till sex månaders fängelse jämte ytterligare två år fängelse om tillägg till böter erlaggas. Redaktör Vaara blev häktad med anledning av publicering av en del artiklar i december förra året om engelska kungens sjukdom och förhållandena hos den engelska arbetarklassen.

En konsthantverkare.

Det bor en själ i instrumentet under den skålvande strängen, som röres av stråken. Var har den kommit från? Vem har givit dessa fina bröder detta liv? Är det möjligen stråken som har själen och ej instrumentet?

Det är instrumentet och den, som givit det själen, är instrumentmakaren, den gamle mästern i den lilla vindskupan. Han står här och knäpar och limmade och stryker med sina fina verktyg. Han spänner strängarna över den oförlörliga fiolen och med försiktig hand rör han stråken och så genljuder det lilla rummet av veck, skålvande toner. De smeka så blygt och skyggt hans öga, de växa sig starka, som ville de visa sin stormande makt. Andaktigt lyssnar mästern. Han låter stråket tala, skrapar bakslan av instrumentet med ett verktyg och så lyfter han åter sitt trollops. Du hör inte mycken skillnad i tonen kanske, men mästern lyckas uppfatta den ty han ler så bellett. Men det är kväll och det är en ny dag i morgon. Den gamle skrapar ihop sina verktyg och ömt fattar han med båda händerna om sitt verk och lägger ned det i en låda. Det är så naturligt att han skall vrida om nyckeln i låset också... så släcker han ljuset och går in i kamraren.

S. F. C:s midsommarting i Lac du Bonnet.

Programförslag utarbetat.

Programmet för Svenska Förbundets i Canada stora midsommarting i Lac du Bonnet har varit i livlig verksamhet under de senaste dagarna. Och som ett resultat av dess sammankomster framlägga vi här nedan det förhållande och intressanta programmet. Det har lyckats de kommitterade att till festen förvärva ett stort antal välkända talare, bl. vilka märkas ministrarna Robert Forke, Bruhn och Hoey, professor vid Brandon College Lager och major Rabadoux och den svensk-canadensiske författaren och skalden Fredrick Philip Grove.

Medan snö än täcker marken och vi först i dagarna fått en aning om den annalkande våren är det kanske litet underligt att dessa planer på vad som skall ske under sommaren. S. F. C:s sommarting äro emellertid ingalunda ordnade i en handvändning och de inbjudna talarna måste beredas tillfälle att välja material för sina föredrag och kanske att en del förändringar måste vidtagas. Helt säkert kommer "tinget" att även i år samla mycket folk om värdets makt stä arrangörerna bl. Vi ha emellertid ännu en lång tid att göra igenom innan saken står för dörren. Men tiden går fort och vi ha nog litet var en del förberedelser att göra för deltagandet. Till en början kunna vi ju studera programmet härunder.

Immigrationen under januari ökad.

Från Första Staterna återvändande canadensare ej inberäknade.
Immigrationen till Canada under januari månad i år uppgick till 4,164 personer, en ökning av 13 procent mot motsvarande tid föregående år. Britiska immigrationen under månaden ökades från 771 till 1,133. Från Första Staterna inkomma 1,573 pers. mot 1,223 1928. Immigrationen från övriga länder ökades från 1,698 till 1,458.
De från Första Staterna återvändande canadensarna, som utvandrat till staterna för att slå sig ned där, förklarar att de för framtiden skola bosätta sig i Canada. Deras antal uppgår till 1,767. De är ej inberäknade i immigrationsstatistiken.

Ny Atlantflygning.

Den från förra lyckade atlantflygningen bestående blandade översten James Fitzmaurice planerar ännu en flygning över samma sträcka, Berlin-New York över Azorerna. Flygningen skall äga rum i juni månad.
Köld och värme om vartannat.
Från London telegraferas att man har att vänta en ny köldväg över Europa. Denna kommer från Sibirien, där kvicksilver fryser i termometern. Vid Jakutsk har man uppmätt 68 gr. under noll F.
Samtidigt meddelas att snösmältningen sker så snabbt i Balkanländerna att man hyser allvarliga farhågor för översvämningar. Ett flertal mindre samhällen och farmakstrukturer ha redan lidit skador och åtskilliga personer ha omkommit. I England har man på vissa platser måst lämna hemmen av fara för översvämning.
Från Wien meddelas att Donau är legat tillfrusen ungefär 50 mil ovan Wien, nu häftigt börjar gå upp och en hel del städer utefter flodstranden äro utsatta för översvämning. Vid Svarta Havet ligger floden och all trafik till de rumänska hamnarna är avbruten.

Krigstillståndet i Kina.

Vid ett av stegen mellan nationallisterna och en styrka upproriska ungefär tio mil utanför Chefoo segrade de förra. 300 soldater dödades och tre hundra tillfångatogs. Drabbningen anses vara en av de blodigaste under hela upproret. Officiell kretsar i London följa med spännt intresse förhållandena i Kina, särskilt med hänsyn till japanernas närvaro på platsen.

Forts. å sid. 3.

Seven-Sisters affären.

Skall Bracken avgå?
Pengar utbetalta till flera partier.

Ministertaburetterna i Brackenregeringen ha börjat att stå allmännare ostadigt allteftersom undersökningarna och förhören undergå den aktuella Seven Sistersaffären. Saken är föremål för ett livligt intresse i de vidaste kretsar och debatterna i provinsparlamentet locka en storartad publik.
I förra numret av S. C. T. lämnade vi en kortare redogörelse över affären så långt den fortskridit till pressläggningsögonblicket. Vi fortsätta härunder med en resume över vad sig under veckan tilldragit.
At premiärminister Bracken hade överlämnats att avgöra de resignerande ministrarnas öden men ett avgörande lät vänta på sig. Mr. Bracken lovade att lämna detta vid den session, som började på torsdagen, och meddelade att han ämnade behålla mr. Clubb och låta mr. Major avgå. Denne vilde emellertid icke gå med på detta och avgörandet uppskötts på ytterligare 24 timmar. Mr. Taylor kritiserade premiärministerns beslut och sade att han för sin del ansåg att det borde taga mr. Bracken endast 24 minuter att avgöra frågan under det att denne i sin tur påpekade att det gällde en politisk fråga och lagstifvningen har rätt att inkomma med sitt förslag i saken. Mr. Bracken och Mr. Taylor fortsatte en livlig diskussion härom och när ajourneringen kom stod man praktiskt taget på samma fläck.
Premiärministern blev emellertid vägrad tillfälle att diskutera frågan i lagstifvningen under dagen och likaså blev hans förslag om ajournering av lagstifvningen tills ett avgörande skett och k. kommissionens inkommit med yttrande, lämnat utan avseende. Under torsdagens session voro rykten i omlopp att mr. Bracken icke komme att antaga ministrarnas resignation att han till varje pris ville

MÅNDAGEN DEN 24 JUNI

Kl. 10.00 f. m. Delegater och styrelse samlas.
Kl. 1.30 e. m. Sporttävlingar (Fimlen).
Kl. 3.00 e. m. Festprogram.
a) Musik.
b) "Du gamla, Du fria".
c) Hålsningstal av förbundets ordförande.
d) Introduktion av dagens talare.
e) Tal omväxlande med sång och musik.
Kl. 7.00 e. m. Gemensam middag med musik.

Norsk skeppsredare startar ny linje.

Representanter för den stora norska skeppsredarfirmen Arne Lidemark, som för närvar. befinner sig i Canada, ange att de i dagarna träffat avtal om arrangemanget av en transportlinje mellan de stora sjöarna och Storbritannien. Linjen, som blir direkt, är i detta hänseende den första i sitt slag, utgår från Toronto och Avonmouth. Man kommer att starta så snart navigationen åter öppnas i St. Lawrencefloden i vår och uppehåller därefter en regelbunden trafik varje vecka.

Spank rebelchef arresterad.

Förre spanske premiärministern, don José Sanchez Guerra och kommandanten i Valencia, Castro Girona, ha arresterats såsom ledare av en militärrevolt mot spanska tronen och statsministern Primo de Rivera.

Kung Georges hälsotillstånd.

Kung George kommer att så snart hans hälsotillstånd så medger förflyttas till Sandringham, det kungliga slottet i Norfolk. Hans majestät är själv livrigt att bli förflyttad och har tillbringat för närvarande ett par timmar om dagen uppe. Häromdagens promenader ha till och med omkring i rummen stödd på en käpp.

Unikt fall.

En kvinna i Spanien nedkom för en tid sedan med fem stycken barn samma dag. Hon har varit gift i sju år och under denna tid framfött sju barn, varav tvillingar en gång. De fem småtingarna dogo emellertid omedelbart efter födelsen. Vetenskap har räknat ut att fallet kan inträffa en gång på 40,000,000.

Vatikanen lyfter bannet.

Från Rom telegraferas att vaticanen lyft bannet över Rotary klubbarna i världen.

Ryska juveler säljas i London.

Enligt ett meddelande från London kommer man att försälja trene ryska juveler att försälja, men denna gång icke av bolsjevikerna. De ha tillhört hertigen, storfurstens Nicholas. Hertigninnan är syster till italienska drottningen och det är från Italienska hovet, som juvelerna förts till England.

Canada-Konferensens årsmöte i Kenora.

Stor anslutning att vänta

Som förut meddelats i korta notiser kommer den Evangeliska Lutherska Canada-konferensens ågra rum i Bethesta församlingens kyrka i Kenora den 14-16 mars 1929, med början kl. 10 f. m. på torsdagen den 14.
Härunder hava vi tillfälle publicera det fullst. programmet för de omfattande mötesförhandlingarna, som rönt ett så stort intresse över hela landet. Helt säkert kommer Kenora i de dagarna att översvämmas av en talrik skara mötesdeltagare.

Torsdagen den 13 mars.

Kl. 2 e. m.: Pastoral konferens. Föredrag och samtal över följande ämnen:
1. Bör en pastor taga en ledande ställning i församlingens finanser? pastor O. H. Miller.
2. Bör en pastor taga en ledande ställning i samhället i sociala frågor? Pastor A. P. Almen.
Kl. 8 e. m.: Konferensens öppnande med högmässogudstjänst. Konferenspredikan av pastor A. A. Nelson. Liturger Pastorena Otto Eklund och N. J. Lundahl.

Torsdagen den 14 mars.

Kl. 9 f. m.: Morgonbön med predikan av pastor C. G. Grönberg. Text: Luk. 10:38-42. Ämne: "Helgat varde ditt namn".
Kl. 9.30 f. m.: Affärsmöte.
Kl. 2 e. m.: Andaktstund med predikan av studerande E. H. Peterson. Text: Matt. 21:1-9. Ämne: "Tillkomme ditt rike".
Kl. 2.30 e. m.: Affärsmöte.
Kl. 8 e. m.: Engelsk predikan av Augustana Synodens president Dr. G. A. Brandelle.

Fredagen den 15 mars.

Kl. 9 f. m.: Morgonbön med predikan av kateket C. Wrick. Text: Luk. 64-11. Ämne: "Ske din vilja".
Kl. 9.30 f. m.: Affärsmöte.
Kl. 2 e. m.: Andaktstund med predikan av pastor J. P. Nordström. Text: Matt. 14:15-21. Ämne: "Giv oss i dag vårt dagliga bröd".
Kl. 2.30 e. m.: Affärsmöte.

Lördagen den 16 mars.

Kl. 9 f. m.: Morgonbön med predikan av kateket A. Lindquist. Text: Matt. 18:21-35. Ämne: "Föråt oss våra skulder".
Kl. 9.30 f. m.: Affärsmöte.
Kl. 2 e. m.: Andaktstund med predikan av skol. kand. R. Odelberg. Text: Matt. 4:1-11. Ämne: "Och inled oss icke i frestelse utan fräls oss ifrån ondo".
Kl. 2.30 e. m.: Bönemöte. Ledare, pastor N. J. Lundahl. Text: Apg. 12:17. Ämne: "Bönberörelse".

Söndagen den 17 mars.

Kl. 10.30 f. m.: Högmässa med nattvardsgång. Skrifvetal av pastor J. E. Carlson och predikan av pastor Otto Eklund. Liturger pastorena J. E. Carlson och J. P. Nordström.
Kl. 2.30 e. m.: Söndagskola. Tal till barnen av pastor A. P. Almen och tal till lärarna av pastor M. Peterson.
Kl. 7.30 e. m.: Konsert. Tal till ungdomen av pastor Hjalmar Olson på landets språk. Text: Ef. 2:20-22. Ämne: "Material for the Structure-The Church".

Upplysningsbyråer en verklighet?

Inbjudning utgick för en tid sedan i Sverige till sakkunniga och intresserade personer att sammanträda i riksdagshuset för att överlägga i ämnen, sammanhängande med frågan om upplysningsråden i svenskarnas utkomstmöjligheter i utlandet. Överläggningen kommer att ske i närvaro av regeringens medlemmar.
De inbjudna äro statssekreteraren Hammarskjöld och byråchefen Santesson i socialdepartementet, envoyéerna Hennings och Ekstrand, generalkonsul Lamm och attaché Rehnberg i utrikesdepartementet, generaldir. Fryjell i kommerskollegium, generaldirektör Huss, byråcheferna Molin och Järte, yrkesinspektorn fröken Hesselgrén och amanuensen Schmidt i socialstyrelsen, riksdagsman Vernerström, ledamoten av Stockholms stadsfullmäktige fru Ruth Gustafsson, professor G. Bagge, dr. Helmer Key och major Frans H. L. Ahlström, tjänstemannaorganisationernas arbetslöshetskommitté, direktör W. Weibull samt byrådirektör Haglund, lantbruksstyrelsen.

As parlament ratrar järnvägs-linjningen.

Var är garantien för utbyggnad av banorna i norra delen av provinsen?

Efter en långvarig oenighet häromdagen överlämnades de av Albertas regering innehavda järnvägarna till C. N. R. och C. N. R:s kontroll. Därmed avgjordes en av provinsens största tvistfrågor för alltid. Beträffande C. N. R:s kontrollrätt över järnvägarna kommer denna att ställas under det federala parlamentets prövning och ratificeras av detsamma.

Kommunikationsministern, Mr. Vernon Smith, talade vid sessionen och uttryckte sin glädje över att inte ord uttalats till kritik över administrationen av järnvägarna och att man tycktes vara nöjd med det sätt var på regeringen skött desamma. Under regeringens administration hade banhållningen i norra delen av provinsen fördubblats och härfor hade man tacka järnvägarernas verkställande direktör, Mr. John Callaghan. Han uttryckte sina förhoppningar att den nu blivande förenade kontrollen över järnvägarna skulle lända provinsen i alla delar till nytta, och denna hans åsikt understöddes jämväl av Mr. MacLachan, som sade, att förhållningen av provinsbanorna var en av de största och bästa affärer som gjorts av den nuvarande eller någon regering.

Två av lagstifvarens medlemmar voro emellertid icke fullt så entusiastiska över försäljningen och påpekade att befolkningen i norra delarna komma att erhålla samma beaktning som under det förutvarande systemet och att de båda stora transportbolagen C. N. R. och C. P. R. icke förbudit sig till utbyggnad av järnvägarna i norr. Mr. Shaw, en av motståndarna till affären, förklarade att han för sin del inte ansåg att man gjort en lyssnande affär då man sålde för 17, 216,333 och betalt en ränta på fyra procent under de närmaste åren, eller i siffer \$5,994,734. Man hade vidare icke fått någon garanti på att de förenade ledarna skulle utbygga banorna till kusten. Debatten gick emellertid i optimismens tecken trots dessa inläggen och antagelse är att försäget kommer att helt gå igenom.

Kaptan i ... till Winnipeg.

Förhandlingar ha inletts för att få kaptan Einar Lundberg att komma till Winnipeg. Inbjudningstelegram ha avsänds. Lokalen för föreläsningen kommer antagligen att bli Walker Theatre.

En luftfartens banbrytare.

De silvriga gigantiska metallfärgningarna. Detta är första steget mot att larnas skapare prof. Hugo Junkers fylde den 3 februari 70 år. Det låter nästan otroligt och man vore nog i allmänhet mera benägen att föreställa sig den man, som i närvarande stånd står mitt uppe i flygteknikens sjudande utveckling som en av dess erkända störste ledare, såsom tillhörande de unga lemlörlingarnas led. Flygproblemets idé är löst och flygtrafiken redan en självklar verklighet. Det var ännu återstår en hel del innan man nått den etapp, vars motto är "flygmaskinen med obegränsad spännvidd". Detta är emellertid det stora aktuella problem, som just för närvarande sysselsätter flygtekniken, representerad av sådana namn som Dornier, Rumpler, Rohrbach, Junker m. fl. I deras laboratorier och verkstäder många problem som inom kort skola bli möjliga trafikflygmaskiner, som för många framstå såsom fantastiska framtidsdrömmar. Det största intresset knyter sig därvid till prof. Junkers konstruktioner. Vid Dessau-verken håller han på att bygga en luftjätte, genom vilken han slagit in på en lika ny som lovande väg inom flygmaskinbyggnadens historia. På denna maskin kommer en del av passagerarcentrummet samt motortillståndet arbetas febrilt på i önskan att åstadkomma i bäryrtorna d. v. s.

Professor Junkers är rhenländare.

född i den berömda industristaden Rheylt, där hans far ägde ett väveri. Här blev han redan tidigt tekniskt intresserad, vilket kanske kom sig därav att det just var under hans ungdomstid, som väverindustrin genomgick den stora omvälvning, som låg i handvävstolarnas utbytande mot maskinvävstolarna. Efter sin studentexamen studerade han flera år vid de tekniska högskolorna i Berlin.

Forts. å sid. 5.